

Nr 65

Av herr Hjalmarson m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till bostadsbyggande m. m.

Under hela 1950-talet har från vårt håll den bostadspolitiska målsättningen varit klar och ensartad. Vi har år efter år hävdad nödvändigheten av att komma fram till en ordning där produktionen av bostäder liksom annan produktion skulle ske utan att produkten till avsevärd del skulle behöva betalas via skattesystemet. Fördenskull har vi hela tiden varit energiska motståndare till de generella bostadssubventionerna, vilka enligt vår mening samtidigt som de utgjort en våldsam belastning på statsbudgeten verkat uppdrivande på byggnadskostnaderna och därmed på de totala boendekostnaderna.

Å andra sidan har vi hela tiden varit positivt inställda till de former av bostadsstöd som syftat till att hjälpa kategorier med särskilt svag betalningsförmåga i förhållande till bostadsbehovet — flerbarnsfamiljer med mindre inkomster, åldringar, invalider, studerande ungdom etc.

Det är för oss glädjande att kunna konstatera att denna vår principiella grundsyn numera är gemensam för alla de demokratiska partierna och att de meningsskiljaktigheter som ännu kvarstår inte så mycket gäller de grundläggande principerna som den takt i vilken dessa principer skall bringas till tillämpning och framför allt då den takt i vilken de generella bostadssubventionernas avveckling skall äga rum.

Ett nytt steg i riktning mot denna avveckling har departementschefen föreslagit i årets statsverksproposition då han förordat borttagandet av de räntefria stående delarna av egnahemslånen. Tilläggslånen till flerfamiljshus är redan i huvudsak avvecklade utom i vad gäller vissa speciella kategorier bostäder. De generella subventioner som ännu belastar budgeten är sålunda i huvudsak räntesubventioner, i första rummet räntegarantierna å primär- och sekundärlån till flerfamiljshus och å bottenlån till egnahem samt i andra rummet underräntor å de statliga tertiärlånen och egnahemslånen.

Liksom vi anser att de generella bostadssubventionerna bör skäras ner för att efter hand helt upphöra finner vi det angeläget att lånegivningen beträffande bostäder föres ut ur den statliga budgeten. Det förhållandet att staten lånar upp medel på marknaden för att i sin tur låna ut dessa för bostadsbyggande ökar uppenbarligen inte på något sätt den kreditmängd som här står till förfogande. Kreditgivningen har då sin naturliga plats hos de vanliga kreditinstitutet. I särskilda motioner hemställer vi, att den statliga bostadslångivningen skall ersättas med ett kreditgarantisystem som

träder i tillämpning fr. o. m. den 1 juli 1960. Vi bygger våra förslag nedan — i den mån de har samband med långivningen — på att ett kreditgarantisystem genomföres. För fullständighetens skull och för det fall att vårt yrkande om ett kreditgarantisystem inte skulle bifallas av riksdagen framställer vi dock vissa yrkanden även med den utgångspunkten att den statliga långivningen kommer att bibehållas.

Räntegarantier å underliggande lån

Räntegarantierna tenderar att bli en ständigt ökande belastning på budgeten. Från att budgetåret 1950/51 ha belöpt sig till 0,4 miljon hade de till budgetåret 1958/59 stigit till 140 miljoner och de upptas i det föreliggande budgetförslaget till 180 miljoner. Från innevarande budgetår till nästa beräknas kostnaderna stiga med inte mindre än 30 miljoner kronor trots vissa begränsningar i fråga om garantiens storlek. För varje ny produktionsårgång, beräknad till 65 000 lägenheter i flerfamiljshus och egnahem, uppgår bottenlån och sekundärlån till bortåt 2 miljarder kronor. Den obundna bottenlåneräntan uppgår efter den senaste räntehöjningen till 6 % medan sekundärlåneräntan ligger en halv procent högre, alltså vid 6,5 %. För närvarande innebär den statliga garantien när det gäller nyproduktionen att staten åtager sig betalningsansvaret för den del av räntan på bottenlånen som ligger över 3,5 % och den del av räntan å sekundärlånen som ligger över 4 %. Detta innebär att staten på nya bottenlån för egnahem och flerfamiljshus får betala mellanskillnaden mellan 6,0 % och 3,5 % eller 2,5 % och för sekundärlånen mellanskillnaden mellan 6,5 % och 4 % eller likaledes 2,5 %. För varje årgång nya hus stiger alltså statens kostnader med 2,5 % på inmot 2 miljarder kr. eller ca 45 miljoner kr. Samtidigt har staten underlåtit att åstadkomma den avlastning av anslaget som skulle inträffa därest räntegarantien såsom ursprungligen var meningen upphörde för fastigheter som åtnjutit den under 10 år. Den börda räntegarantien för dessa äldre hus utgör har visserligen minskats genom att tröskeln för räntegarantien beträffande dem i någon mån höjts. Denna tröskel skall sålunda enligt departementschefens förslag för nästa budgetår ligga vid 4,5 % såvitt avser hus som byggts före 1951 och vid 4 % för de fastigheter som uppförts under åren 1951 och 1952. För alla de fastigheter som tillkommit fr. o. m. 1953 vill departementschefen emellertid bibehålla den garanti som innebär att staten förbinder sig att betala räntekostnaderna å underliggande lån i den mån de överstiger 3,5 %.

Ett av de viktigaste skälen att införa systemet med räntegaranti var att man ville undvika alltför stor hyressplittring mellan olika årgångar av hus. En tillfällig räntehöjning skulle — menade man — icke behöva slå igenom i hyrorna just för de fastigheter som tillkommit under den period då den högre räntesatsen var rådande. Genom att räntegarantierna numera kommit att användas för att hålla nere hyrorna även i den del av bostadsbeståndet som uppfördes redan på 1940-talet och som då tillkom väsentligt billigare än den nyproduktion som nu äger rum åstadkommer emellertid rän-

tesänkningen för dessa äldre fastigheter ytterligare hyressplittring. Hyror-na i 1940-talshusen blir, trots att dessa hus ofta har ett mera centralt läge än den nya bebyggelsen, ännu billigare i förhållande till de nya husens hyror än de eljest skulle vara.

Det kan enligt vår mening icke vara förenligt med klok hushållning att belasta skattebetalarna med kostnader för sådana ändamål. Vi föreslår så-lunda i första hand att räntegarantien skall upphöra att gälla för alla de fastigheter som har åtnjutit sådan garanti i 10 år eller däröver. Detta inneb-är att garantien under nästa budgetår skulle upphöra för alla hus som uppförts senast budgetåret 1950/51. För de fastigheter som därefter upp-förts intill utgången av 1957 föreslår vi, att staten garanterar den del av bottenlåneräntan som överstiger 5 % och för fastigheter tillkomna tidigast 1958 eller som tillkommer framdeles föreslår vi att garantien omfattar de räntor som ligger över 4,5 %. Ränteeftergiften bör avse räntor som erlagts fr. o. m. ingången av år 1960. Den föreslagna skillnaden mellan lån avse-ende hus tillkomna före respektive fr. o. m. den 1 januari 1958 motiveras av att för de innan denna dag tillkomna husen betalas en procent lägre ränta å statslånet.

Vi är medvetna om att även en räntesubvention i den minskade omfatt-ning som här föreslås kan möta allvarliga betänkligheter från flera utgångs-punkter, bl. a. den att subventionen lyfter bort verkningarna av en restrikt-iv räntepolitik från en högst betydande del av kapitalmarknaden med på-följd att restriktiviteten måste bli så mycket hårdare för andra sektorer — för jordbruk, industri, handel och sjöfart. Alla dessa näringar måste be-gränsa sin kapitalefterfrågan när priset på kapitaldispositionen stiger, me-dan bostadsproduktionen sitter så att säga »i orubbat bo». Skillnaden mar-keras än mer genom den nyligen företagna räntehöjningen, vilken ger vid handen att vi nu och under överskådlig framtid får räkna med ett avsevärt högre »normalt» ränteläge än under förra delen av 1950-talet.

Å andra sidan är vi också på det klara med att ett omedelbart fullstän-digt borttagande av garantierna kan befaras leda till alltför häftig upp-bromsning av bostadsproduktionen med därav följande skärpning av bo-stadsbristen. Det är framför allt hänsynen till denna risk som avhåller oss från att nu gå längre i riktning mot en fullständig avveckling av de gene-rella subventionerna.

Besparingen enligt vårt förslag kan för budgetåret 1960/61 beräknas till 60 miljoner och för budgetåret 1961/62 till ca 140 miljoner.

Ränta å ställiga lån

Tertiärlåneräntan. Vid en bottenlåneränta på 4,5 % är det naturligt att sekundärlåneräntan blir 5 %. Att då sätta räntan på tertiärlånen — en rän-ta som ju borde täcka en viss riskpremie — lägre än 5,5 % kan knappast vara realistiskt. Även en sådan räntesättning innebär en ej obetydlig sub-vention. Den betyder nämligen att staten bedriver denna verksamhet utan att få någon ersättning för alla sina därmed förknippade kostnader. Denna

räntesättning för tertiärlån borde rätteligen tillämpas för alla tidigare utlämnade ännu utestående tertiärlån. Det finns ju ingen anledning att tidigare årgångar av hus som byggts till billigare priser än nuvarande dessutom skall ha förmånen av en billigare tertiärlåneränta. Det är emellertid, på grund av det synnerligen olyckliga förhållandet att tertiärlånet för hus tillkomna t. o. m. 1957 utlämnats mot en bunden ränta på 3 % och en löptid av 30 år, för närvarande omöjligt att höja räntan för andra än de lån som avser hus tillkomna efter den 1 januari 1958.

Lån över 85 % av belåningsvärdet lämnas endast till vissa kategorier av låntagare, nämligen kommuner, s. k. allmännyttiga bostadsföretag och kooperativa företag. Härigenom kommer dessa företag i en privilegierad ställning i förhållande till enskilda företag som själva till marknadspris får söka skaffa de lån som de kan behöva över 85 % av belåningsvärdet. För att uppnå konkurrens mellan de olika produktionsformerna på något så när lika villkor föreslår vi, att de tertiärlån som lämnas över 85 % av belåningsvärdet skall löpa med 6 %.

Egnahemslåneräntan. För egnahemslånen som normalt avser den del av belåningsvärdet som ligger över 50 % kan det vara skäligt att sätta en ränta som något understiger den som gäller för tertiärlånen. Egnahemslånen är nämligen till vissa delar på grund av sitt läge att jämställa med primär- respektive sekundärkredit. Vi anser oss fördenskull kunna föreslå att räntan på egnahemslånet sättes till 5 %.

Denna ökning av räntan på tertiär- och egnahemslån kan beräknas tillföra staten en inkomstökning på 9 milj. kr. 1960/61 och 20 milj. kr. 1961/62.

Ränta å s. k. reaktiverade tillägglån. Tillägglån till flerfamiljshus utlämnades ursprungligen utan skyldighet för låntagaren att intill den dag annorledes kunde bli beslutat erlægga vare sig ränta eller amortering. Lånen kom till för att »kapa topparna», så att inte hyrorna i vissa årgångar av hus skulle bli väsentligt dyrare än i tidigare eller senare uppförda fastigheter. Särskilt prisstegringarna i samband med Korea-krisen ledde till betydande ökning av tillägglånen.

Då emellertid byggnadskostnadernas kurva fortsatt att stiga, har hus som erhållit denna form av subvention kommit att få billigare hyror än de som nu uppföres. Det har därför ansetts skäligt att säga upp vissa av dessa lån för återbetalning genom amortering, däremot inte till förräntning. Finansministern har vid olika tillfällen »reaktiverat» sådana tillägglån. Så har 1957 och 1959 ett belopp av sammanlagt 900 milj. kr. reaktiverats.

De sålunda uppsagda tillägglånen har indirekt upptagits som inkomst i budgeten, så till vida att avskrivningar å byggnadslånen som eljest skolats minskats med motsvarande belopp respektive avräknats mot de reaktiverade lånen, detta trots att amorteringstiden utgör 25 år. En sådan redovisning är absolut inte tillfredsställande. Först i och med att utestående belopp göres räntebärande kan lånet sägas ha blivit i egentlig mening reaktiverat.

Vi föreslår att dessa tillägglån till den del de uppsagts till återbetalning

skall löpa med samma ränta som den vi föreslagit för tertiärlån under 85 % av belåningsvärdet eller med 5,5 % och avse tid fr. o. m. ingången av 1960. Den belastning detta skulle innebära för hyresgästerna i de äldre fastigheter det här är fråga om är med deras förmånligare hyror icke orimlig. För statens del innebär en sådan räntesättning å de reaktiverade tilläggslånen en inkomstökning för budgetåret 1960/61 med ca 46 milj. och för budgetåret 1961/62 med ca 44 milj.

Lånegränser m. m.

Vi finner det angeläget, vare sig ett kreditgarantisystem införes eller statlig långivning bibehålles, att statens medverkan till finansieringen av flerfamiljshusen i varje fall icke sträcker sig längre än till 85 % av fastigheternas belåningsvärde. En sådan för alla produktionsformer gällande övre gräns är också rimlig med hänsyn till att lika konkurrensmöjligheter är nödvändiga för att de bostadssökande skall kunna räkna med att få den nyttighet de efterfrågar till lägsta möjliga kostnad. Att såsom nu sker speciellt gynna de s. k. allmännyttiga bostadsföretagen med en långivning vida utöver de 85 % som gäller för de enskilda företagen finner vi principiellt felaktigt. Det har heller icke kunnat konstateras att denna förmånsställning för de s. k. allmännyttiga bostadsföretagen i någon mån inneburit lägre boendekostnader för hyresgästerna. Att som nu favorisera de s. k. allmännyttiga företagen innebär att kapitalresurserna icke får sin bästa användning, och att bostadsproduktionen därför inte blir så stor som eljest kunnat vara fallet.

Med hänsyn till att införandet av en gräns vid 85 % inom kreditgarantisystemets ram respektive ett fastställande fr. o. m. den 1 juli 1960 av en högsta lånegräns å 85 % kunde innebära en alltför stark påfrestning för företag som sedan lång tid varit inställda på att med ett endast obetydligt eget kapital ombesörja en betydande del av bostadsproduktionen, har vi inte velat låta denna vår principiella och långsiktiga inställning utmyнна i förslag om en omedelbar nedskärning för alla företag till 85 %. Ett minimikrav är emellertid det som framlades av bostadspolitiska utredningen och som innebar att s. k. allmännyttiga och kommunala fastigheter skulle få tertiärlån upp till 97 % av belåningsvärdet mot nu 100 % och kooperativa fastigheter upp till högst 92 % mot nu högst 95 %. Vid fortsatt statlig bostadslångivning bör vidare amorterings- och förräntningsvillkoren för sådan del av tertiärlånet som ligger över 85 % skärpas. Vi förordar att amorteringstiden sättes till högst 25 år.

I likhet med föregående år vill vi förordar ett av byggnadslåneutredningen framlagt förslag om att en särskild förvaltningsavgift å 0,5 % för täckande av kostnaderna för den erforderliga organisationen skulle uttagas i samband med utbetalningen av lån. Vi finner en sådan engångsavgift väl motiverad. Den bör om kreditgarantisystemet genomföres kunna betraktas som en riskpremie och vid fortsatt statlig långivning som ett bidrag till täckande av omkostnaderna i samband med långivningen. I likhet med ut-

redningen föreslår vi, att avgiften sättes till 0,5 %. Vi erinrar om att förvaltningsavgift uttages även av hypoteksföreningar. Staten kan genom en sådan avgift tillföras en inkomst av cirka fyra miljoner kronor.

Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet

Från detta anslag, som i årets statsverksproposition upptagits till 22 milj. kr., bestrides framför allt förbättringslån i den mån de är ränte- och amorteringsfria. Departementschefen räknade i fjolårets statsverksproposition med att ett disponibelt belopp av 20 milj. kr. skulle räcka för det avsedda ändamålet. Statskontoret har förklarat sig ej berett förorda att ett större belopp ställs till förfogande för 1960/61. Det synes, säger statskontoret, angeläget att några års erfarenheter av de nya bestämmelserna avvaktas om hur de förefintliga behoven blir tillgodosedda vid en medelstillgång av den angivna storleken.

Vid fjolårets riksdag motsatte vi oss den höjning av inkomststrecket som här genomfördes. Vi vidhåller denna uppfattning och förordar en återgång till vad som gällde före den 1 juli 1959. Räntesatsen bör höjas till 5 %.

Vad vi här föreslagit leder till en beräknad besparing på 2 milj. kr. för ett vart av budgetåren 1960/61 och 1961/62.

Bostadsrabatterna

Mot bostadsrabatterna som ett instrument, vilket skall ha till ändamål att möjliggöra för barnfamiljerna att trots relativt svag ekonomi efterfråga fullgoda och modernt inrättade lägenheter, hyser vi icke några principiella betänkligheter. Tvärtom finner vi sådant stöd vara en riktig och värdefull ingrediens i en aktiv familjepolitik. Fr. o. m. ingången av 1960 har inkomsttrösklarna för åtnjutande av dessa rabatter höjts med 1 000 kr., detta såsom en kompensation för penningvärdets fall. Vi skulle inte ha motsatt oss en sådan höjning om den statsfinansiella situationen varit en annan, men i nuvarande läge där, trots en våldsam ökning av skattetrycket särskilt för de mindre inkomsttagarna, endast en formell balans av driftbudgeten har kunnat ställas i utsikt har vi inte ansett det möjligt för staten att ikläda sig de starkt ökade kostnader en sådan höjning av inkomststrecket skulle innebära. Vi föreslår sålunda att inkomststrecken fr. o. m. den 1 juli 1960 återföres till de lägen de hade vid utgången av 1959.

Besparingen kan för vart och ett av budgetåren 1960/61 och 1961/62 beräknas till ca 27 milj. kr.

Förslaget att utvidga möjligheterna att retroaktivt erhålla familjebostadsbidrag kan vi icke finna förenligt med god ordning i statsförvaltningen. Vi föreslår därför att nuvarande system bibehålles.

Bostadspolitiska organ

Det torde råda en mycket allmän enighet om att den byråkrati som har byggts upp för att handha de bostadspolitiska uppgifterna kommit att bli i hög grad »frodvuxen» och lämnats en frihet att förmera sig som knap-

past haft eller har motsvarighet på andra håll inom statsförvaltningen. Kostnaderna för bostadsstyrelsen och länsbostadsnämnderna tillhoppa överstiger redan 10 milj. kr. och motsvaras på den kommunala sidan av kostnader till kommunala förmedlingsorgan vilka säkerligen är minst lika stora. Trots de stora upppoffringar skattebetalarna får ikläda sig har det — såsom icke minst de senaste årens händelser visat — icke lyckats att här tillskapa samhällsorgan av samma höga kvalitet som den vi är vana vid på andra håll inom administrationen.

Att departementschefen nu tillkallat en utredningsman för att göra översyn av dessa organ finner vi vara en i högsta grad påkallad åtgärd, som dock bort vidtagas på ett långt tidigare stadium. Vi vill uttala det mycket bestämda önskemålet att denna utredning måtte bedrivas med all tänkbar snabbhet och att utredningsmannen måtte prestera radikala och långt gående förslag till besparingar. Vid bifall till vårt förslag om övergång till ett kreditgarantisystem blir uppenbarligen möjligheterna att begränsa både de centrala och de regionala organen i hög grad förbättrade.

Innan utredningens resultat föreligger är det svårt att i detalj ange de punkter där besparingarna i främsta rummet skall sättas in. Vi föreslår, att anslaget till avlöning av icke-ordinarie personal hos bostadsstyrelsen sänkes med 1,2 milj. kr. och att motsvarande anslag för länsbostadsnämnderna reduceras med 600 000 kr. Omkostnadsanslagen bör i samband därmed minskas med respektive 400 000 och 150 000 kr. Besparingen på nämnda anslag för budgetåret 1960/61 skulle därmed uppgå till 2 350 000 kr. För budgetåret 1961/62 blir besparingen i varje fall ej mindre.

Bostadsräkningen

Den föreslagna bostadsräkningen har kostnadsuppskattats till 6,5 milj. kr. Även om en bostadsräkning i och för sig skulle kunna vara av värde, kommer emellertid genomförandet att taga alltför lång tid för att kunna påverka den bebyggelse som nu är mest aktuell. Vi har också påtalat detta förhållande i vår motion om egnahemsbyggandet. Vad som fordras är snabba vägledande uppgifter. Åtskilligt material härom torde redan finnas, ehuru det icke sammanställts och bearbetats. En dylik uppgift bör dock kunna genomföras inom ramen för tillgängliga resurser, statliga och kommunala. De kommuner där bostadsbristen är mest framträdande (storstäderna) har redan aktivt inriktat sig på att lösa sina problem.

Med de erfarenheter som utöver det berörda materialet samlats under de år då bostadsstyrelsen, länsbostadsnämnderna och de kommunala förmedlingsorganen bedrivit sitt arbete, måste det vara fullt möjligt att skapa en tillräcklig översyn över förhållandena på bostadsmarknaden. På grund härav framstår, vid den allmänna prövningen av statens utgifter, bostadsräkningen icke såsom en uppgift av den angelägenhetsgrad att den bör komma till stånd framför andra uppgifter. Det är att märka, att de beräknade kostnaderna 6,5 milj. kr. endast utgör statens egna kostnader. Kommunerna skall enligt förslaget åläggas en betydande del av arbetet med bostadsräkning-

en utan att få någon ersättning härför av statsverket. Vi föreslår att någon allmän bostadsräkning icke företages. Besparingen för budgetåret 1960/61 blir enligt detta förslag 2,4 milj. kr. och kan för budgetåret 1961/62 beräknas till ungefär samma belopp.

Under åberopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta,

A. 1) att den statliga bostadslångivningen fr. o. m. den 1 juli 1960 skall ersättas av ett kreditgarantisystem;

2) att i anledning därav varken preliminära beslut skall meddelas angående lån från lånefonden för bostadsbyggande eller anslag anvisas till samma fond från nämnda datum;

3) att för erhållande av kreditgaranti en engångsavgift av 0,5 % skall erläggas;

4) att räntegarantien skall upphöra, då den tidigare fastställda giltighetstiden å tio år utgått;

5) att räntegaranti, avseende räntor å underliggande lån som hänför sig till tiden fr. o. m. den 1 januari 1960, skall grundas på en räntesats av 5 % vad avser hus tillkomna före den 1 januari 1958 och en räntesats på 4,5 % vad avser senare tillkomna hus;

6) att egnahemslån och förbättringslån avseende hus som tillkommit fr. o. m. den 1 januari 1958 skall för tid fr. o. m. 1 januari 1960 förräntas efter en räntesats av 5 %;

7) att tertiärlån mellan 70 och 85 % av belåningsvärdet för hus tillkomna fr. o. m. 1 januari 1958 skall för tid fr. o. m. 1 januari 1960 förräntas efter en räntesats av 5,5 %;

8) att tertiärlån till den del de överstiger 85 % av belåningsvärdet för hus tillkomna fr. o. m. den 1 januari 1958 skall för tid fr. o. m. den 1 januari 1960 förräntas efter en räntesats av 6 %;

9) att de tilläggs lån, som enligt beslut av 1957 och 1959 års riksdagar gjorts amorteringspliktiga, skall för tid fr. o. m. den 1 januari 1960 förräntas efter en räntesats av 5,5 %;

10) att inkomststrecken för åtnjutande av familjebostadsbidrag skall återställas till vad i detta hänseende gällde för 1959;

11) att avslå Kungl. Maj:ts förslag att utvidga möjligheterna att retroaktivt erhålla familjebostadsbidrag;

12) att inkomststrecken för åtnjutande av bostadsförbättringslån skall återställas till vad i detta hänseende gällde före den 1 juli 1959;

13) att godkänna följande avlöningsstat för bostadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	1 116 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	65 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 027 300
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, förslagsvis	15 000
5. Rörligt tillägg, förslagsvis	601 800
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	66 800
	<hr/>
	Summa kronor 2 892 200

14) att till *Bostadsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 2 892 200 kronor;

15) att till *Bostadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 359 000 kronor;

16) att godkänna följande avlöningsstat för länsbostadsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	770 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	127 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	2 187 400
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, förslagsvis	280 000
5. Rörligt tillägg, förslagsvis	640 500
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	71 200
	<hr/>
	Summa kronor 4 076 800;

17) att till *Länsbostadsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 4 076 800 kronor;

18) att till *Länsbostadsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 535 000 kronor;

19) att till *Kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 000 kronor;

20) att till *Bostadsrabatter* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 103 000 000 kronor;

21) att till *Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet*

för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kronor;

22) att avslå Kungl. Maj:ts förslag att till 1960 års bostadsräkning anvisa ett reservationsanslag av 2 400 000 kronor;

B. att, om förslaget under A. 1) ovan icke vinner riksdagens bifall,

1) tertiärlån, till vilka tillstånd lämnas tidigast den 1 juli 1960, skall beviljas upp till 85 % av den totala produktionskostnaden mot enbart inteckningssäkerhet, oavsett förvaltningsformerna, upp till 97 % för s. k. allmännyttiga företag mot kommunal borgen och upp till 92 % för kooperativa och enskilda företag mot borgen av kommun, industriföretag eller annat företag av motsvarande ekonomisk styrka, samt till den del de överstiger 85 % av belåningsvärdet amorteras på 25 år;

2) vid utgivande av statliga bostadslån en förvaltningsavgift om 0,5 % skall uttagas i samband med lånets utbetalande;

3) medgiva, att under budgetåret 1960/61 preliminära beslut om lån, som skall utgå från lånefonden för bostadsbyggande, må meddelas intill ett belopp av 830 000 000 kronor.

Stockholm den 22 januari 1960

Jarl Hjalmarson

Martin Skoglund

T. G. von Seth

Leif Cassel

Ernst V. Staxäng

Einar Hægglom

Karin Wetterström

Gunnar Heckscher

Carl Östlund

Tage Magnusson